

Lisaeriala - informaatikaõpetaja

Õpetajad olid juba koolis, kui arvutid
saabusid

Tiina Lasn

TÜ arvutiteaduse instituut, 9.02.2019

Aasta 1992

- Tartu Ülikoolis oli üliõpilastele mitu personaalarvutitega klassi
- Arvutiõpetus: loengud ja praktikumid
- Arvuti AT286, ilma kõva kettata, üks pehmekestaseade [ümbrikketas], klaviatuur [täpitähtedega probleem]

Töövahendid

- Operatsioonisüsteem MS DOS (käskude spikker hoiti käepärast)
- Rakendusprogrammid:
 - tekstitoimeti *WordStar*, hiljem *WordPerfect*
 - tabelarvutus *Lotus*, *SuperCalc*, *Quattro*
 - andmebaasi koostamine *dBase*, *FoxPro*

Probleemid: klaviatuuri kasutamine, töö salvestamine, käsurida [tühiku roll]

Aknad ja hiir

- Hiire kasutamine tekitab elevust, ka „õnnetusjuhtumeid“ (klõps vales kohas)
- Aknad – avatud piisav kogus, kuid osati neid sulgeda või ikoone juurde tekitada
- Objektide lohistamine (kes lubas, kes mitte) – mida kõike see kaasa tõi!

Arvutiga sõbraks

- Õpetaja ületas 'hirmu' - õppis arvutit kasutama, juhendid paberil ja/või kilel
- Tudengite probleemid:
 - hirm, et rikud arvuti
 - klaviatuurilt ei leia tähti
 - vaja veel teksti/tabelit kujundada
 - polnud võimalik harjutada arvuti puudumise tõttu

Arvutid koolides

- Ärksamad õpetajad soovisid õpetust
- Arvutiteaduse instituudi dotsendi Rein Prangi eestvedamisel koostati 1995.aastal täiendkoolitusprogramm „Informaatikaõpetajate koolitus“
 - Õppima kutsuti reaalinete õpetajad (neil oli osa õppekava aineid läbitud)
 - Õppimisaeg 1995/1996. õppeaasta

Tulemused

Alustas 44 õpetajat, tähtaegselt lõpetas 25

Veendusime, et

- töötavale õpetajale on selline koormus liiga suur
- kursuse ained tuleb jagada kahele aastale

Otsused

- **21.veebruaril 1996** kuulutas president Lennart Meri välja Tiigrihüppe rahvusliku programmi.
- Esimene rahaeraldus nähti ette 1997. aasta riigieelarves
- Laia üldsuse jaoks seostus Tiigrihüpe loosungiga "iga 20 õpilase kohta kooli üks arvuti" (*Petra Lantz-de Bernardis, ÜRO alaline esindaja Eestis*)

Otsused

21.veebruaril 1997.a. asutati Tallinnas Tiigrihüppe Sihtasutus, mille ülesandeks oli Eesti haridussüsteemi arengule kaasaitamine, viies ellu Tiigrihüppe Sihtprogrammi. Tiigrihüppe Sihtasutuse asutajad olid EV Haridusministeerium ja 37 asutust ning eraisikut, kes usuvad avatud infoühiskonna ideesse. Sihtasutuse tegevust kavandab ja juhtimist suunab Nõukogu, esimeheks Jaak Aaviksoo (TÜ professor).

22.veebruari Postimehe uudistes <https://www.postimees.ee/2500431/loodi-tiigrihuppe-sihtasutus-rahvusraamatukogus-alustas-tood-esimene-avalik-internetipunkt>

Eile asutasid arvutifirmad ja eraisikud rahvusraamatukogus Tiigrihüppe sihtasutuse, mis on loodud koordineerima täpselt aasta eest välja kuulutatud Eesti totaalarvutiseerimise ehk tiigrihüppe programmi.

Tiigrihüppe sihtasutuse asutajad valisid nõukogu, asutuse juhatajaks sai Enel Mägi. Eesti riik kannab sihtasutusele üle 500 000 krooni, teistelt asutajatelt laekub 75 200 krooni.

Aasta 1996

- Alustasime 2-aastast kursust.
- Õppima olid oodatud erinevate ainete õpetajad, nemad ei olnud eelnevalt informaatikaõpetaja õppekava kohustuslikke aineid omandanud - seetõttu kasvas kursuse maht.
- Õpe oli tasuline. Koolide täienduskoolituse summadest ei piisanud.

Tiigrihüppe Sihtasutus

- Rein Prangi eestvedamisel esitasime koolitusprojekti THSA-le
- THSA nõukogu otsustas toetada
 - 70% kursuse hinnast ainult üldhariduskooli kutsega õpetajatel
 - 30% osa kas kooli täiendkoolituse summadest või pere rahakotist

THSA ja IÕKK

- Kursuse üldnimeks „Informaatikaõpetajate kutsekursus“
- THSA toetas üldhariduskooli õpetajate osalust aastatel 1996 - 1998, 1997 - 1999, 1998 - 2000, 1999 - 2001, 2000 - 2002, 2001 - 2003, 2002 - 2004, 2003 - 2005, 2004 – 2006

Esialgu kutsekoolide õpetajad toetust ei saanud, õpiti ka oma raha eest

IÕKK õppijad

- Reaalainete õpetajad
- Kehalise kasvatuse õpetajad (eriala tunde vähe)
- Põllumajandusliku haridusega spetsialistid, keda oli kooli tööle kutsutud (suurmajandid kadusid)
- Üksikud humanitaarid

IÕKK 1996-2006

Õppekavas 22 ainet, kogumaht 39 AP, mille sisuks oli Tartu Ülikooli

- informaatikaõpetajate õppekavas ettenähtud kohustuslikud erialased eeldusained (27 AP),
- informaatika didaktika ained (10 AP)
- valikained (2 AP).
- 1 ainepunkt (40 tundi õppuri tööd, sh auditoorset).

Täiendkoolituses vastas ainepunktile keskmiselt 12 tundi auditoorset tööd.

Toimumine

- Õppetöö oli jagatud sessioonideks:
 - 23 sessiooni (üldiselt kahepäevased, pikemad jaanuaris (3 päeva), juunis ja augustis (4 päeva) kokku 54-56 õppepäeva, 460 tundi.
- Õpetasid TÜ arvutiteaduse instituudi õppejõud ja arvutuskeskuse spetsialistid

Kursuste korraldusest

- Õppetöö algus ja lõpp igal sessioonil samal ajal
 - Esimesel päeval alustada nii, et kõik üle Eesti kohale jõuaksid (st laupäeval mitte varem kui 10.30)
 - Viimasel päeval lõpetada nii, et maksimaalne arv õppijaid saavad lõpuni olla (saarlaste praamiliiklus!)
- Vältida õppurite 'jooksutamist' mööda linna (n. enne 2002.a. J. Liivi 2 – Vanemuise 46 – Lai 36)

Uued võimalused

1998.aastal sai ATI projekt "Avatud Ülikool kaasaegseks kaugkoolituskeskuseks" Avatud Eesti Fondi toetuse

- selle raames valmis üheksa 1 ainepunkti mahuga kursust, mis täielikult või osaliselt kasutasid WebCT keskkonda.

- *WebCT (Web Course Tools)* on British Columbia Ülikoolis loodud veebipõhiste kursuste koostamise vahend (kasutasime kuni 2011.aastani)

Veebipõhise õppe rakendamisega avanes võimalus

- materjale lihtsamalt uuendada
- õpetajatele anda oskus ise uut tüüpi kursust koostada
- IÕKK õppijad olid 1998/1999. õppeaastal veebipõhiste kursuste testijad

Õppijatest

- Aastatel 1995 - 2006 oli kursusega liitunud 273 inimest, neist oli lühiajaliselt kirjjas 53
- 220 õppijast on
 - informaatikaõpetaja kutsetunnistuse saanud 140,
 - TÜ tunnistuse kursuse täismahulise läbimise kohta 20,
 - tõendi läbitud ainete kohta 77 õppijat

Katkestamise põhjused

- Koormus kursusel ja koolis käis üle jõu
- Eksamite ja arvestuste saamiseks tuli teha lisatööd (baasharidus mujalt ei olnud määrav)
- Vahetati töökohta
- Tervis ei pidanud vastu
- Ei olnud raha koolituse eest tasumiseks

Positiivset

- Kui ikka taheti, siis said kodutööd tähtaegselt esitatud
- Lõpetati selle kursuse kõrvalt õpetajakoolitus koos lõputöö kaitsmisega
- Sünnitati laps
- Kursus moodustas ühise pere
- Tartu päevad olid vahelduseks argielus

Rahulolematus

- Miks ma pean seda ainet võtma, kui ma oskan (TULE ja VÕTA programme veel ei olnud)
- Miks õppejõud minuga norib?
- Õpetaja omandas kiiresti õpilase rolli

Meie rõõm

Maakond	Õppis	Maakond	Õppis
Harjumaa	8	Saaremaa	9
Hiiumaa	6	Tallinn	12
Ida-Virumaa	7	Tartu	21
Jõgevamaa	22	Tartumaa	14
Järvamaa	9	Valgamaa	16
Läänemaa	10	Viljandimaa	16
Lääne-Virumaa	19	Võrumaa	10
Põlvamaa	7	Kokku	220
Pärnu	8		
Pärnumaa	16		

Miks lõpetasime koolitamise

- Huvilised olid koolitatud
- THSA toetust ei lubatud, sest HM kantsler leidis, et õpetajate koolitamine ei ole THSA töö
- Uut kursust ei avanud, sest soovijaid oli vähe
- Informaatikaõpetaja kutset sai omandada Tartu Ülikoolis ja tollases Tallinna Pedagoogilises Instituudis

Mis neist on saanud?

- Töötatakse
 - mitme aine õpetajana
 - koolis infojuhina
 - haridustehnoloogina
- e-õppe valdkonnas
- On omandatud TLÜ-s magistrikraad
- THSA ja koolitused
- Osaletakse rahvusvahelistes projektides

- Informaatikaõpetaja (arvutiõpetaja) ei saa elada ilma ennast täiendamata
- Suhelge omavahel, ka silmast silma!
- Üks päev või osa päevast ilma Internetita võib olla kosutav

IÕKK lühike lugu on minu veebilehel

http://kodu.ut.ee/~tlasn/IOKK_info.html

1999. aasta ainete tabel on nähtav

<http://kodu.ut.ee/~tlasn/Ained-99a.html>

**AO eksamid kohustuslikud aine arvestuse
saamiseks**

Õpetajate täiendkoolitusest korraldaja vaates

- Koostada tunniplaan, mis sobis õppejõule ja õppijale
- Olla valmis lahendama jooksvaid probleeme (kohvipausid, suhtlus õppejõuga, ..)
- Tänuks koostöö paljude õpetajatega – ‘minu lapsed’